

Тақырып: *Қарапайым тригонометриялық теңсіздіктерді шешу жолдары.*

Құрастырған: *№169 мектеп-лицейінің математика пәні мұғалімі:
Алданазарова Айнаш Кеулимжаевна*

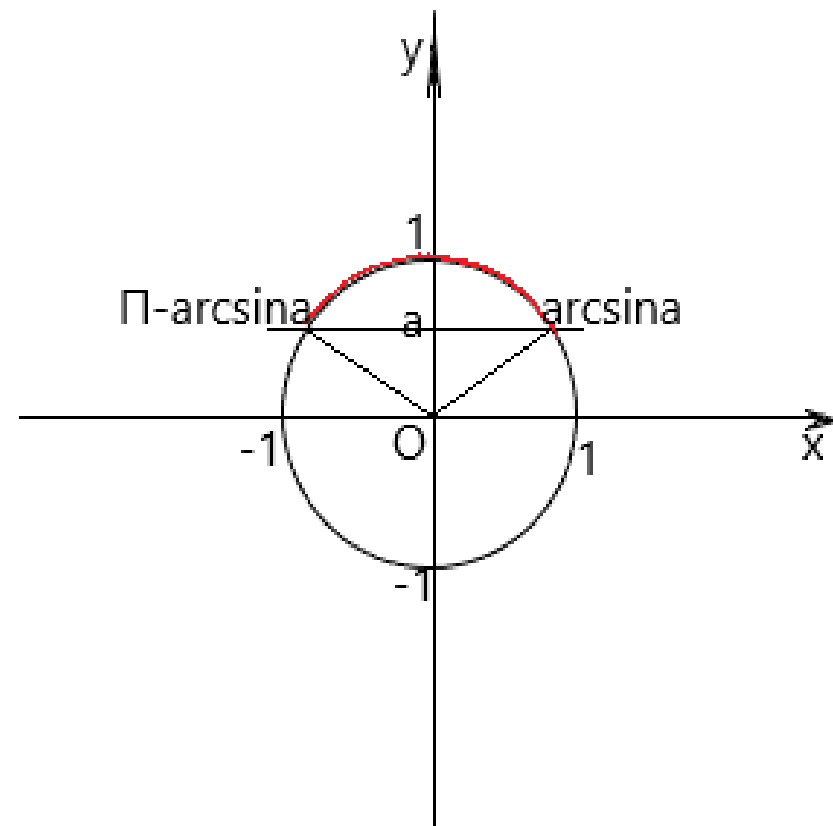
Алматы қаласы 2021жыл

I. $\sin x > a$, $a > 0$ болғанда, теңсіздіктің шешімін қос теңсіздік түрінде жазамыз

$$\arcsin a < x < \pi - \arcsin a$$

$\sin x$ функциясының периоды 2π болғандықтан теңсіздіктің шешіміне период қосамыз, сонда теңсіздіктің жалпы шешімі:

$$\arcsin a + 2\pi n < x < \pi - \arcsin a + 2\pi n, \quad n \in \mathbb{Z}$$

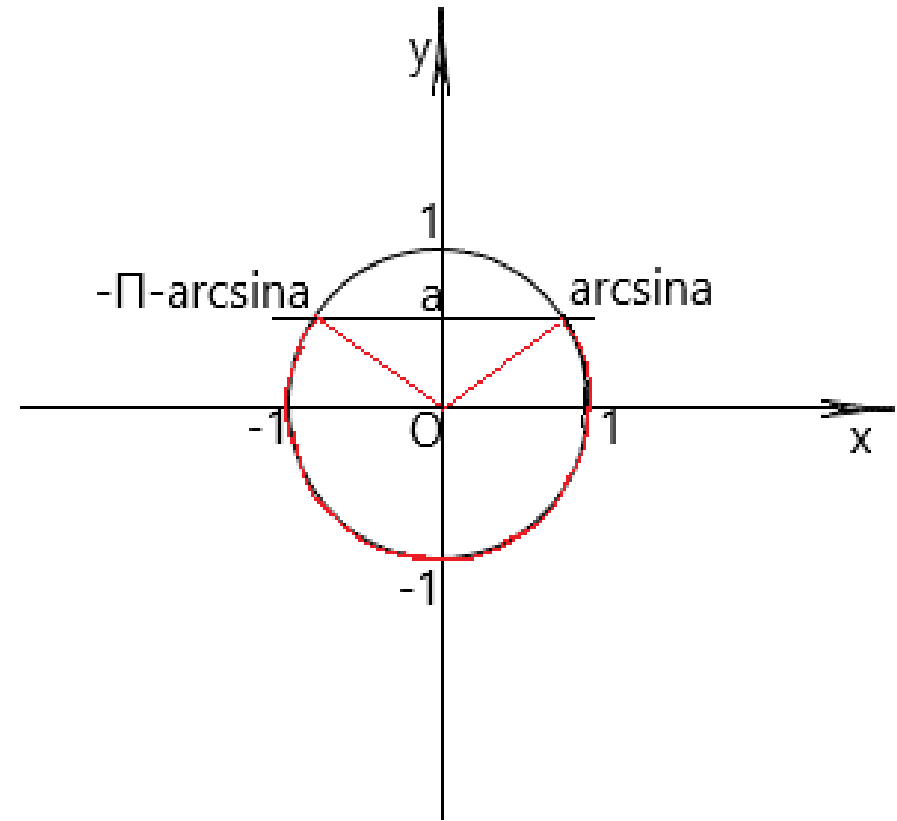

II. $\sin x < a$, $a > 0$ болғанда, теңсіздіктің шешімін қос теңсіздік түрінде жазамыз

$$-\pi - \arcsin a < x < \arcsin a$$

$\sin x$ функциясының периоды 2π болғандықтан теңсіздіктің шешіміне период қосамыз, сонда теңсіздіктің жалпы шешімі:

$$-\pi - \arcsin a + 2\pi n < x < \arcsin a + 2\pi n, \quad n \in \mathbb{Z}$$

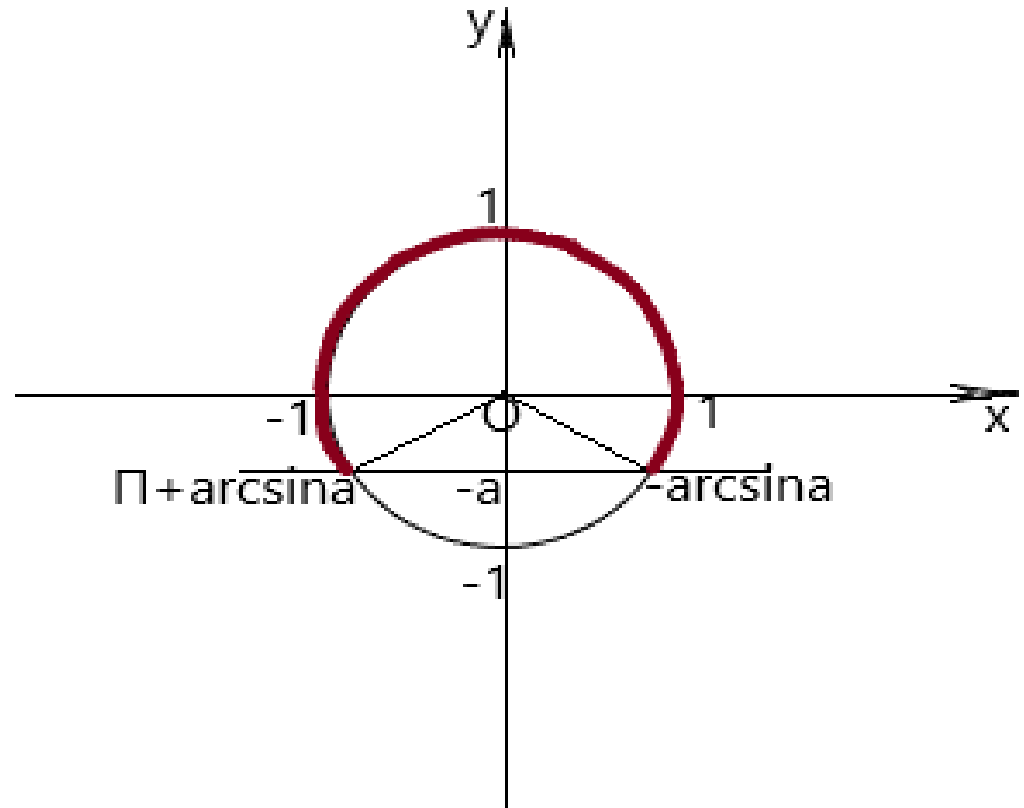
III. $\sin x > -a$ болғанда, теңсіздіктің шешімін қос теңсіздік түрінде жазамыз

$$-\arcsin a < x < \pi + \arcsin a$$

$\sin x$ функциясының периоды 2π болғандықтан

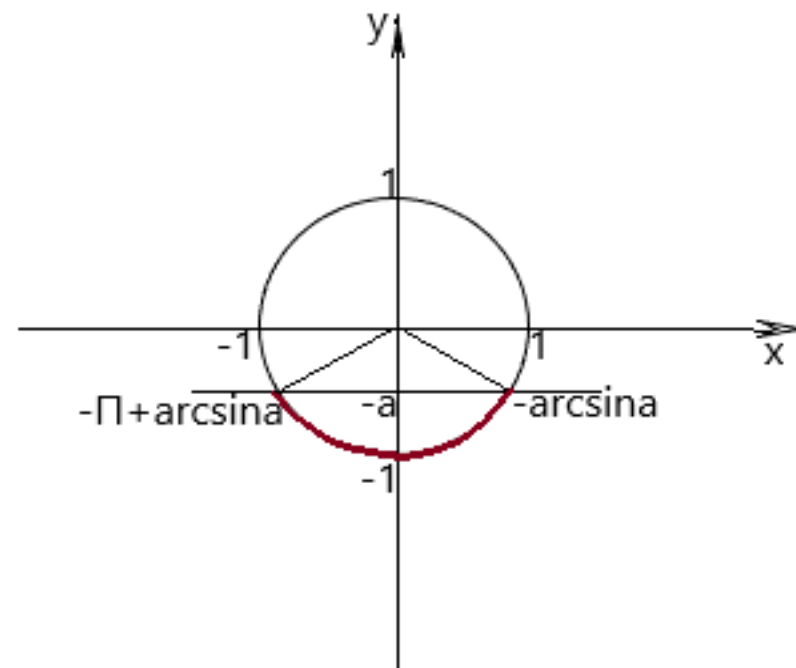
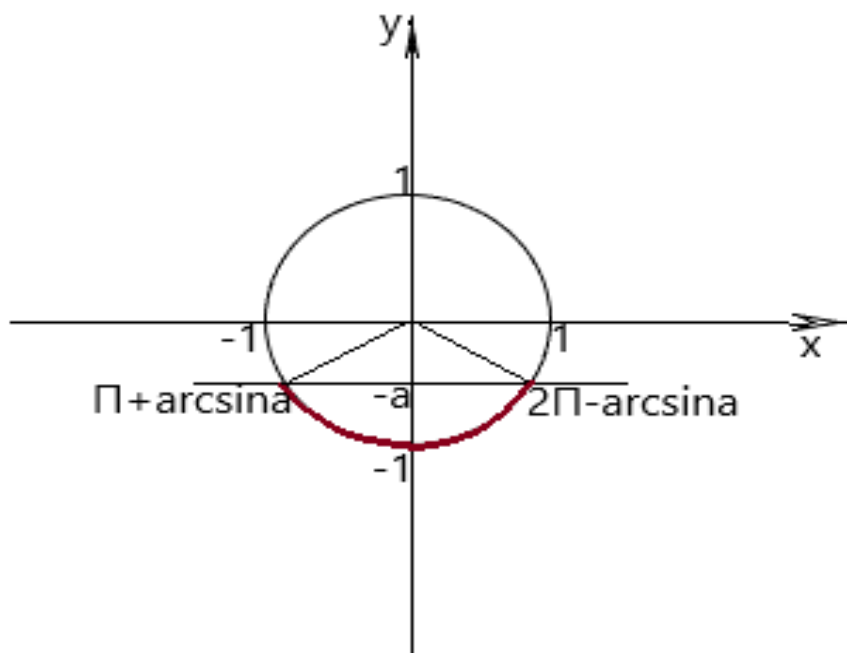
теңсіздіктің шешіміне период қосамыз, сонда теңсіздіктің жалпы шешімі:

$$-\arcsin a + 2\pi n < x < \pi + \arcsin a + 2\pi n, \quad n \in \mathbb{Z}$$

IV. $\sin x < -a$ болғанда теңсіздіктің екі шешімі болады

$\pi + \arcsin a + 2\pi n < x < 2\pi - \arcsin a + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$ немесе $-\pi + \arcsin a + 2\pi n < x < -\arcsin a + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$

Теңсіздіктердің шешімдерінің кестесі(синус бойынша)

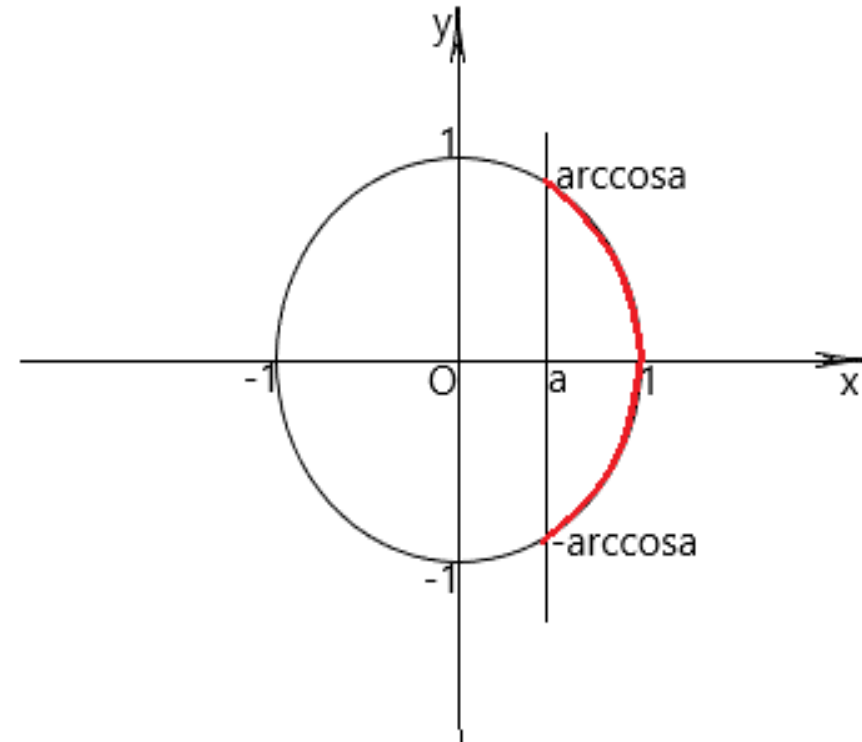
	Теңсіздіктер	Шешімі
1	$\sin x > a$	$\arcsin a + 2\pi n < x < \pi - \arcsin a + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$
2	$\sin x < a$	$-\pi - \arcsin a + 2\pi n < x < \arcsin a + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$
3	$\sin x > -a$	$-\arcsin a + 2\pi n < x < \pi + \arcsin a + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$
4	$\sin x < -a$	$\pi + \arcsin a + 2\pi n < x < 2\pi - \arcsin a + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$
		$-\pi + \arcsin a + 2\pi n < x < -\arcsin a + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$

V. $\cos x > a$, $a > 0$ болғанда, теңсіздіктің шешімін қос теңсіздік түрінде жазамыз

$$-\arccos a < x < \arccos a$$

$\cos x$ функциясының периоды 2π болғандықтан теңсіздіктің шешіміне период қосамыз, сонда теңсіздіктің жалпы шешімі:

$$-\arccos a + 2\pi n < x < \arccos a + 2\pi n, \quad n \in \mathbb{Z}$$

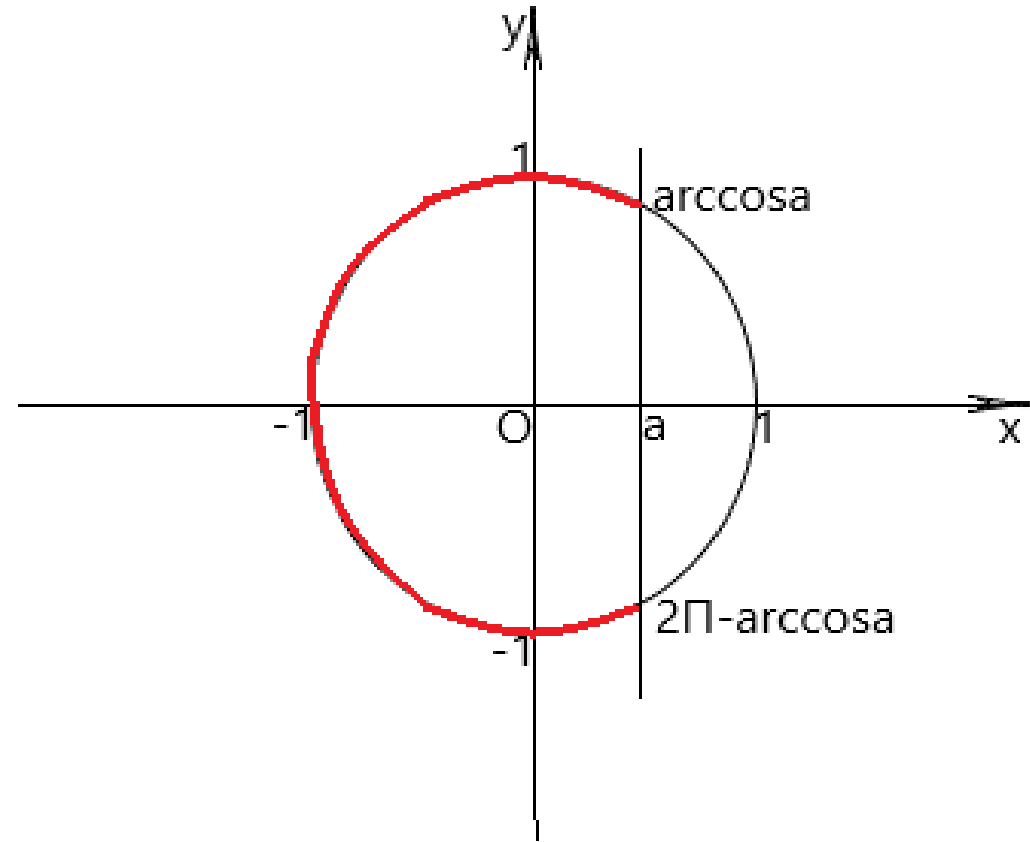

VI. $\cos x < a$, $a > 0$ болғанда, теңсіздіктің шешімін қос теңсіздік түрінде жазамыз

$$\arccos a < x < 2\pi - \arccos a$$

$\cos x$ функциясының периоды 2π болғандықтан теңсіздіктің шешіміне период қосамыз, сонда теңсіздіктің жалпы шешімі:

$$\arccos a + 2\pi n < x < 2\pi - \arccos a + 2\pi n, \quad n \in \mathbb{Z}$$

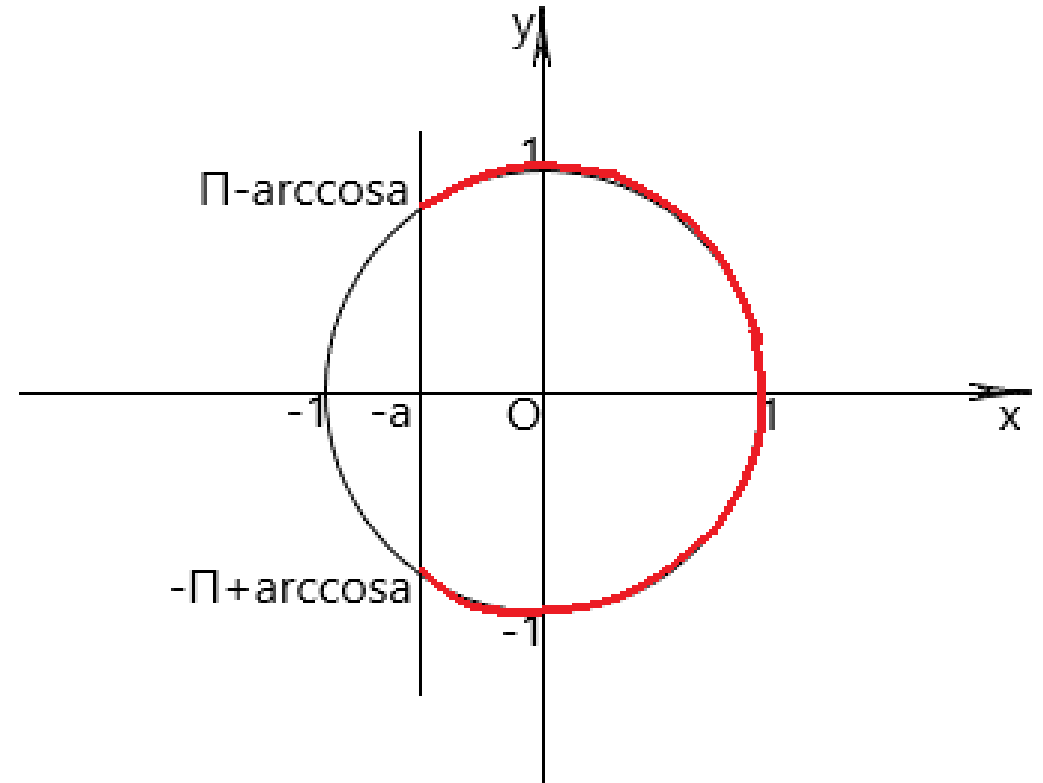

VII. $\cos x > -a$ болғанда, теңсіздіктің шешімін қос теңсіздік түрінде жазамыз

$$-\pi + \arccos a < x < \pi - \arccos a$$

$\cos x$ функциясының периоды 2π болғандықтан теңсіздіктің шешіміне период қосамыз, сонда теңсіздіктің жалпы шешімі:

$$-\pi + \arccos a + 2\pi n < x < \pi - \arccos a + 2\pi n, \quad n \in \mathbb{Z}$$

VIII. $\cos x < -a$ болғанда, теңсіздіктің шешімін қос теңсіздік түрінде жазамыз

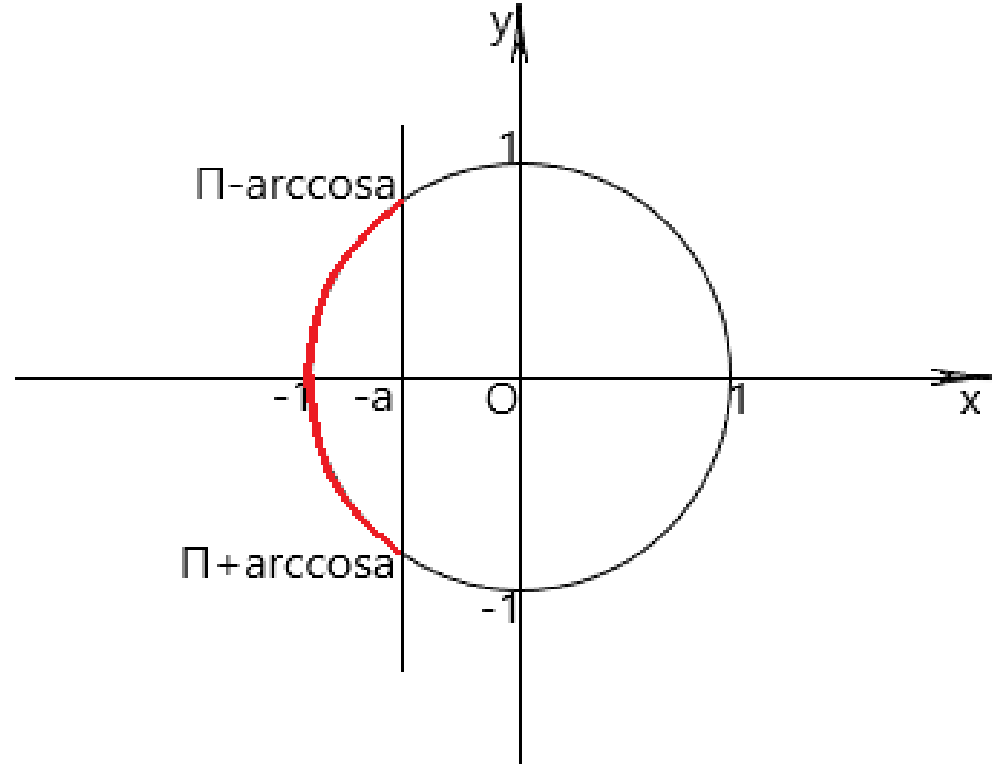
$$-\pi + \arccos a < x < \pi - \arccos a$$

$\cos x$ функциясының периоды 2π болғандықтан теңсіздіктің

шешіміне период қосамыз, сонда

теңсіздіктің жалпы шешімі:

$$\pi - \arccos a + 2\pi n < x < \pi + \arccos a + 2\pi n, \quad n \in \mathbb{Z}$$

Теңсіздіктердің шешімдерінің кестесі(косинус бойынша)

	Теңсіздіктер	Шешімі
1	$\cos x > a$	$-\arccos a + 2\pi n < x < \arccos a + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$
2	$\cos x < a$	$\arccos a + 2\pi n < x < 2\pi - \arccos a + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$
3	$\cos x > -a$	$-\pi + \arccos a + 2\pi n < x < \pi - \arccos a + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$
4	$\cos x < -a$	$\pi - \arccos a + 2\pi n < x < \pi + \arccos a + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$

Шегаралық нүктелердегі тригонометриялық теңсіздіктердің шешімін табу формулалары

	Теңсіздік	Шешімі
1	$\sin x > 1$	Шешімі жоқ
2	$\sin x \geq 1$	$x = \frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in Z$
3	$\sin x < 1$	$x \neq \frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in Z$
4	$\sin x \leq 1$	$(-\infty; +\infty)$
5	$\sin x > -1$	$x \neq -\frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in Z$
6	$\sin x \geq -1$	$(-\infty; +\infty)$
7	$\sin x < -1$	Шешімі жоқ
8	$\sin x \leq -1$	$x = -\frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in Z$

	Теңсіздік	Шешімі
1	$\cos x > 1$	Шешімі жоқ
2	$\cos x \geq 1$	$x = 2\pi n$
3	$\cos x < 1$	$x \neq 2\pi n$
4	$\cos x \leq 1$	$(-\infty; +\infty)$
5	$\cos x > -1$	$x \neq \pi + 2\pi n$
6	$\cos x \geq -1$	$(-\infty; +\infty)$
7	$\cos x < -1$	Шешімі жоқ
8	$\cos x \leq -1$	$x = \pi + 2\pi n$

Назарларыңызға рақмет!